

Van: "Karel van Bommel" <Karel.van.Bommel@Upcmail.nl>
Aan: <info@brabant.nl>, <provincie@Zeeland.nl>, <post@gelderland.nl>, <provin...>
Datum: 10/25/2010 5:29
Onderwerp: Wgv
Bijlagen: Notitie Spoort de Wgv met het EVRM aan GS.doc

Geacht College van Gedeputeerde Staten,

Geachte leden van de Provinciale Staten,

Graag uw aandacht voor bijgevoegde notitie.

Hoogachtend,

K.E.P van Bommel, Vliersingel 13, 5754 DR te Deurne.

PROV. BESTUUR VAN DRENTHE	
No.:	2010012107
Ingek.:	26 OKT 2010
AFDELING	SE
TE BEH. DOOR:	
DWS.	G.AFD.:

Spoort de Wet geurhinder en veehouderij¹ met het EVRM? (auteur: drs. K. van Bommel, Deurne)

PROV. BESTUUR VAN DRENTHE
No. 2010012107
Ingek.: 26 OKT 2010
AFDELING 5G
TE BEH. DOOR:
DWS: T.G. AFD.:

Geacht College van Gedeputeerde Staten,
Geachte leden van de Provinciale Staten,

In deze notitie zal de vraag uit de titel ontkennend worden beantwoord. Ik vermoed dat u, lezer, verbaasd opkijkt. De wetgever zal toch wel rekening hebben gehouden met een zo belangrijk Europees verdrag? En waarom heeft de Raad van State dat niet opgemerkt?

Om met dat laatste te beginnen: de Raad van State werd buitenspel gezet: nadat zijn advies op 13 oktober 2005 werd uitgebracht heeft de wet door het aannemen van diverse amendementen nog ingrijpende wijzigingen ondergaan. Het definitieve wetsvoorstel van 7 juli 2006 wijkt dan ook sterk af van het oorspronkelijke wetsvoorstel, waarover de Raad van State adviseerde, met name (betreft het afwijkingen) op de hieronder nog te bespreken knelpunten. Het blijft natuurlijk koffiedik kijken hoe de Raad van State het definitieve wetsvoorstel zou hebben beoordeeld, feit blijft dat die beoordeling niet heeft plaatsgehad. Tenslotte merk ik op dat de opmerkingen over de ondoorzichtigheid voor en de rechtsbescherming van burgers in het advies van de Raad van State door de wetgever zijn genegeerd.

Terug naar het begin: in december 1998 ging in opdracht van VROM een onderzoek naar geurhinder als gevolg van intensieve veehouderijbedrijven van start. Dit onderzoek resulteerde in het rapport "Geurhinderonderzoek stallen intensieve veehouderij" (PRA, maart 2001). Als onderzoeksmethode werd een telefonisch leefsituatieonderzoek (TLO) toegepast in combinatie met berekende geurimmissies, zodat de dosis-effect relatie tussen geurimmissie (dosis) en geurhinder (effect) kon worden bepaald. Het TLO is een telefonische enquête, die wordt aangekondigd als een algemeen onderzoek naar de kwaliteit van de woonomgeving. De enquête bestaat uit ongeveer 20 vragen waarvan enkele deelvragen over geurhinder in de trant van:

- hoe vaak heeft u last van stank van bedrijven/verkeer/landbouw? (Antwoorden: nooit – soms – vaak);
- indien u last heeft van stank van bedrijven/verkeer/landbouw, hoe hinderlijk is dat? (Antwoorden: niet/beetje hinderlijk – hinderlijk – erg hinderlijk).

De nadelen van een TLO zijn de matige betrouwbaarheid en de complexiteit van de interpretatie van de onderzoeksgegevens.² Om een voldoende betrouwbare dosis-effect relatie vast te stellen, dienen er om statistische redenen voldoende mensen in de omgeving van de geurbron te wonen met voldoende spreiding in afstand tot de bron. Doorgaans wordt uitgegaan van minimaal 4 "schillen" rond het bedrijf met minimaal 100 respondenten per schil (hetgeen bij een enquêterespons van 50% betekent dat minimaal 800 adressen aanwezig dienen te zijn). In het onderzoek van PRA werd gestreefd naar 100 respondenten per cluster, maar dat werd niet altijd gehaald.³

¹ Staatsblad 2006, nr. 531

² GGD-richtlijn Geurhinder, oktober 2002.

³ Geurhinderonderzoek stallen intensieve veehouderij (PRA maart 2001), pag. V.

In het rapport van PRA wordt een geurgehinderde gedefinieerd als een respondent die heeft geantwoord soms of vaak last van stallen te ondervinden. Iemand is ernstig gehinderd, wanneer hij/zij bij de vervolgvraag heeft aangegeven ernstig gehinderd te zijn. Deze definitie is niet erg zuiver, wanneer door de wijze van vraagstelling de vraag opgevat zal worden in termen van het waarnemen van een geur, dan dat geantwoord zal worden vanuit het begrip hinder/overlast. Dat maakt de interpretatie van de onderzoeksgegevens zo lastig. Voor een goed begrip moeten we een uitstapje maken naar het waarnemen van stank en de effecten daarvan.

Evolutionair gezien heeft ons reukorgaan een belangrijke waarschuwingfunctie: stank betekent gevaar, bijvoorbeeld van brand, roofdieren of bedorven voedsel. Dat gaat gepaard met een signaal voor vluchtgedrag en vaak ook misselijkheid. Dat laatste voorkomt dat we het bedorven voedsel eten of het wekt braken op, zodat de maag leeg is, hetgeen vluchten vergemakkelijkt.

De waarneming van een geur wordt door mensen in twee stappen geëvalueerd⁴.

1. Bij de primaire evaluatie wordt ingeschat of de geur potentieel bedreigend is.

Wordt de geur als onaangenaam of de situatie als potentieel bedreigend beschouwd, dan heeft dit een negatieve invloed op het welbevinden. Dit manifesteert zich in een gevoel van onbehagen, onvrede over de woonsituatie, spanningen in het gezin, gevoelens van onveiligheid, zorgen over de eigen gezondheid, vermindering van activiteiten buitenshuis. Geurhinder kan zo leiden tot een ernstige mentale belasting.

2. Bij de secundaire evaluatie van de waarneming van de geur, beoordeelt het individu of het met die potentieel bedreigende situatie overweg kan (coping). Geeft de uitkomst van deze evaluatie aan dat het individu de eigen vermogens tot hiermee omgaan als onvoldoende ervaart, dan zal er stress worden ervaren met de daaraan gerelateerde fysiologische effecten.⁵ De hinder gaat dan vergezeld met stressgerelateerde somatische gezondheidseffecten zoals hoofdpijn, duizeligheid, lage rugklachten, slaapstoornissen en depressieve klachten. Ook gewenning speelt een rol: om (blijvend) met de situatie overweg te kunnen, schakelt het brein het signaal en de daarmee gepaard gaande misselijkheid uit. De somatische klachten blijven, maar het verband met de hinder raakt op de achtergrond. Samengevat: langdurige blootstelling aan stank leidt tot coping en gewenning.

Uit het bovenstaande blijkt dat hinder en gezondheidsklachten als afzonderlijke effecten van blootstelling aan geur dienen te worden beschouwd. Een respondent die in een telefonische enquête niet klaagt over stankhinder kan desondanks gezondheidsproblemen hebben als gevolg van stank (en andersom). Aan de gezondheidseffecten van stank gaat het onderzoek van PRA geheel voorbij en dat aspect heeft in de totstandkoming van de Wgv (begrijpelijkerwijs) geen rol gespeeld. Men kan zich dan ook afvragen of er voldoende onderzoek naar de feiten heeft plaatsgevonden.

Terug naar het rapport van PRA: wat waren hiervan de resultaten, conclusies en aanbevelingen?

Onderzocht is of er, zoals de Richtlijn veehouderij en stankhinder 1996 veronderstelt, een significant verschil in hinderbeleving optreedt tussen omgevingscategorieën I t/m IV, waarbij categorie I geldt als meest en categorie IV als minst gevoelige omgeving. In de Richtlijn werden de omgevingscategorieën als volgt omschreven:

⁴ Handboek binnenmilieu 2007, H. 15 Geurhinder.

⁵ Smeets M, Fast T. Dosis effect relatie geur, effecten van geur. Op den Kamp Adviesgroep, Fast Advies en Universiteit Utrecht. Utrecht, 2006.

Omgevingscategorie I : stedelijke agglomeraties en woonwijken met een stedelijk karakter;

Omgevingscategorie II : woongemeenschappen van beperkte omvang in een overigens agrarische omgeving;

Omgevingscategorie III : gebieden met een zware vermenging van agrarische en niet agrarische bebouwing, de (verspreide) woonfunctie en/of recreatiefunctie zijn beeldbepalend;

Omgevingscategorie IV : bebouwing met een overwegend agrarische functie. Het in de Richtlijn veronderstelde verband werd niet gevonden. De gevonden rangschikking naar afnemende hindergevoeligheid is: categorie II - IV - I - III, waarbij I en III significant minder hindergevoelig zijn dan categorie II (Resultaat 1). Het is daarom praktisch niet mogelijk om per categorie een verschillende norm te hanteren (Conclusie 1). Oftewel: voor alle categorieën zal van dezelfde relatie tussen geurimmissie en geurhinder moeten worden uitgegaan (Aanbeveling 1).

Het blijkt dat mensen die in de concentratiegebieden wonen significant minder gehinderd zijn dan mensen in de niet-concentratiegebieden (Resultaat 2). Dit is fysiologisch verklaarbaar: langdurige blootstelling aan stank in de concentratiegebieden leidt tot coping en gewenning. Dit verklaart ook dat agrariërs, bij gelijke geurimmissie, minder hinder ondervinden dan de niet-agrariërs (Resultaat 3). Dit onderscheid tussen wel en niet-agrariërs is overigens alleen significant binnen de concentratiegebieden (Resultaat 4).

De mensen in de cumulatiesituaties blijken significant minder gehinderd te zijn dan de mensen in de één-bron-situaties (Resultaat 5). Volgens het rapport moet de verklaring worden gezocht in de gehanteerde rekenmethode óf de grotere tolerantie voor geur in cumulatiesituaties. Als "tolerantie" overeenkomt met "coping en gewenning", onderschrijf ik die laatste. Dit verklaart ook dat de hinder in cumulatiesituaties geleidelijk afneemt naarmate het aantal bronnen groter is en naarmate de bron met de grootste bijdrage minder dominant is (Resultaat 6). Het rapport stelt dat het veiliger is om in de normstelling niet alleen de meest dominante bron te toetsen, maar tevens een limiet te stellen aan de mate waarin cumulatie mag optreden (Aanbeveling 2).

Wordt de populatie opgedeeld naar zowel concentratiegebied, werkzaam zijn in de agrarische sector en één-bron- of cumulatiesituaties, dan blijkt elk van deze criteria een relevant en significant onderscheid in hindergevoeligheid te geven (Conclusie 2). De zes te onderscheiden groepen zijn, in volgorde van afnemende hindergevoeligheid (tussen haakjes staat het aantal respondenten):

1. Mensen van buiten de concentratiegebieden, al dan niet agrariër, één-bron-situaties (380);
2. Mensen van buiten de concentratiegebieden, al dan niet agrariër, cumulatiesituaties (1165);
3. Mensen in de concentratiegebieden, geen agrariërs, één-bron-situaties (21);
4. Mensen in de concentratiegebieden, geen agrariërs, cumulatiesituaties (627);
5. Agrariërs in de concentratiegebieden, één-bron-situaties (4);
6. Agrariërs in de concentratiegebieden, cumulatiesituaties (106).

Ondanks dat het aantal respondenten in de één-bron-situaties in de concentratiegebieden (21 resp. 4) dermate laag is dat er vraagtekens bij de betrouwbaarheid kunnen worden gezet, is deze volgorde van afnemende hindergevoeligheid geheel

fysiologisch verklaarbaar vanuit de gedachte dat langdurige blootstelling aan stank leidt tot coping en gewenning.

Men zou verwachten dat het rapport "Geurhinderonderzoek stallen intensieve veehouderij" de rekenkundige basis zou zijn geweest voor de normstelling van de Wet geurhinder en veehouderij. De Memorie van Toelichting (MvT) meldt weliswaar dat het wetsvoorstel gebruik maakt van recente onderzoeksresultaten, maar welke dat zijn wordt niet vermeld en valt ook niet te herleiden uit de normstelling zelf. Het enige dat de MvT over het rapport expliciet meldt is dat voor de diercategorie varkens de relatie tussen geurbelasting en geurhinder is bepaald en dat uit het onderzoek niet blijkt dat de hinderbeleving voor de diercategorieën rundvee (vleeskalveren), nertsen en kippen statistisch significant afwijkt van die van varkens⁶. Dat laatste is overigens een tamelijk overbodige en suggestieve opmerking.

Voor dieren met geuremissiefactoren, zoals kippen en varkens, is de normstelling (deels in OU en deels in m) van de Wgv als volgt:

- a. niet agrariër vóór 19 maart 2000 binnen een concentratiegebied, binnen de bebouwde kom: 3,0 OU/m³;
- b. niet agrariër vóór 19 maart 2000 binnen een concentratiegebied, buiten de bebouwde kom: 14,0 OU/m³;
- c. niet agrariër vóór 19 maart 2000 buiten een concentratiegebied, binnen de bebouwde kom: 2,0 OU/m³;
- d. niet agrariër vóór 19 maart 2000 buiten een concentratiegebied, buiten de bebouwde kom: 8,0 OU/m³.
- e. niet agrariër sinds of na 19 maart 2000, binnen de bebouwde kom: 100 meter
- f. niet agrariër sinds of na 19 maart 2000, buiten de bebouwde kom: 50 meter
- g. agrariër, binnen de bebouwde kom: 100 meter
- h. agrariër, buiten de bebouwde kom: 50 meter

Vergeleken met de resultaten en aanbevelingen van het rapport van PRA valt het volgende op:

- Er wordt in weerwil van resultaat 1, conclusie 1 en aanbeveling 1 toch nog onderscheid gemaakt in de omgevingscategorieën binnen de bebouwde kom en buiten de bebouwde kom.
- Er is niet of nauwelijks een relevant verband aan te geven tussen de groepen 1 t/m 6 en de normen a t/m h.
- Er is in weerwil van aanbeveling 2 geen norm gesteld voor cumulatiesituaties. Kennelijk heeft de wetgever zijn oor laten hangen naar de lobby van de agrarische sector⁷ en de wensen van plattelandsbestuurders⁸ in plaats van de normen te baseren op de meest recente wetenschappelijke inzichten en/of onderzoeksresultaten.

Laten we dit alles nu eens bezien vanuit de artikelen 8 en 14 EVRM. Volgens artikel 8 heeft een ieder recht op respect voor zijn privé leven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie (lid 1). Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan in de uitoefening van dit recht, dan voor zover bij de wet is voorzien en in

⁶ Vergaderjaar 2005-2006, Kamerstuk 30453 nr. 3 (MvT), pag. 22.

⁷ Zie bijlage: ZLTO lobby

⁸ Zie bijvoorbeeld het artikel "Couleur locale", VROM.nl, nr. 9, 2005.

een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen (lid 2).

Volgens de jurisprudentie van het Europese Hof kunnen milieuproblemen oorzaak zijn van een inbreuk op het recht op respect voor de woning (López Ostra v. Spanje, 9-12-1994; Powell and Rayner v. United Kingdom, 21-2-1990). Milieuwetgeving dient dus de grondrechten van burgers op een ongestoord woongenot te beschermen. Het exploiteren van een intensieve veehouderij is daarentegen geen grondrecht en verdient dus minder bescherming. Wel zal een veehouder rechten mogen ontleen aan een vergunning die tot stand is gekomen door inmenging (inbreuk) van het openbaar gezag, voor zover dit bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is. Hoewel aan de lidstaten daarbij een zekere "margin of appreciation" toekomt, moet anderzijds het 2^e lid van art. 8 EVRM eng worden uitgelegd, omdat het om een uitzondering op een recht gaat (Klass-arrest EHRM, 6-9-1978). Ook mag artikel 14 EVRM (Verbod van discriminatie) niet uit het oog worden verloren: Het genot van de rechten en vrijheden die in dit Verdrag zijn vermeld, moet worden verzekerd zonder enig onderscheid op welke grond ook, zoals geslacht, ras, kleur, taal, godsdienst, politieke of andere mening, nationale of maatschappelijke afkomst, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte of andere status. Ook art. 17 IVBPR beschermt eenieder tegen *willekeurige* inmenging in zijn privé leven, zijn gezinsleven en zijn huis. Art. 26 IVBPR voegt daar aan toe dat allen gelijk zijn voor de wet en zonder discriminatie aanspraak kunnen maken op gelijke bescherming door de wet.

Voldoet de Wgv wel aan deze criteria? Niemand zal durven beweren dat de Wgv zonder onderscheid te maken voor eenieder hetzelfde woongenot verzekerd. Er zit onderscheid in de status agrariër of niet agrariër, in het wonen binnen of buiten een concentratiegebied en binnen of buiten de bebouwde kom en in de datum vóór of ná 19 maart 2000. Maar het zou kunnen dat deze vormen van onderscheid gerechtvaardigd worden omdat zij in een democratische samenleving noodzakelijk zijn vanwege de in art 8 lid 2 EVRM genoemde belangen. In dit geval zouden in aanmerking komen het economisch welzijn van het land⁹ en de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen. Voorop dient te worden gesteld dat nergens uit de MvT van de Wgv blijkt dat een afweging van deze belangen expliciet heeft plaats gevonden¹⁰. Dus laten wij de vormen van onderscheid in de Wgv eens één voor één onder de loep nemen.

Bij het onderscheid in de status agrariër of niet agrariër gaat het om geurgevoelige objecten op een veehouderij, zoals de bedrijfswoning of een nevenactiviteit, veelal in

⁹ Of het economisch welzijn van het land gediend is met de intensieve veehouderij is sowieso twijfelachtig. Recent betoogden ruim honderd hoogleraren dat de landbouw alleen kan overleven dankzij grootschalige staatssteun en dat de kosten van verontreiniging deels via de algemene middelen in rekening worden gebracht bij alle burgers en voor een groter deel worden doorgeschoven naar toekomstige generaties. Als we de financiële afweging inzake de veesector toch maken, moeten we dat op de juiste wijze doen. Aldus het "Pleidooi voor een duurzame veehouderij, Einde aan de georganiseerde onverantwoordelijkheid, 27 april 2010". Nog eens honderden hoogleraren en wetenschappers hebben dit pleidooi onderschreven en ondertekend.

¹⁰ Anders dan de titel "Doelstellingen nieuwe geurregelgeving" doet vermoeden, zijn in paragraaf 2.4 daaromtrent geen aanknopingspunten te vinden.

de directe nabijheid van de dierenverblijven gesitueerd. Deze objecten worden volgens de MvT uitsluitend of voornamelijk door de eigen dierenverblijven belast, zodat een beperkte bescherming acceptabel is. Uit deze redenering blijkt niet dat het onderscheid noodzakelijk is vanwege de in art 8 lid 2 EVRM genoemde belangen. Een en ander valt ook moeilijk te rijmen met het rapport van PRA. Van de agrariërs (bedrijfswoningen van varkenshouderijen) ondervindt 14% van de respondenten stankhinder, vooral in cumulatiesituaties.

Het onderscheid in bewoners binnen of buiten een concentratiegebied is volgens de MvT zodanig gekozen dat de uitbreidingsmogelijkheden voor de veehouderijsector niet wijzigen¹¹, ten opzichte van de Wet stankemissie veehouderijen (concentratiegebieden) respectievelijk de Richtlijn veehouderij en stankhinder 1996 (niet-concentratiegebieden). Op deze redenering valt wel het een en ander af te dingen. De uitbreidingsmogelijkheden voor de veehouderijsector onder de Wet stankemissie veehouderijen waren immers uitsluitend bedoeld voor de landbouwontwikkelingsgebieden (LOG's). De Wgv echter maakt *praktisch overal* uitbreidingen voor de veehouderijen mogelijk, zo al niet rechtstreeks, dan toch wel via de 50%-regeling van art 3 lid 4 of via een op art. 6 gebaseerde verordening. Het enige vereiste is bestuurlijke medewerking.

Daarnaast wordt het onderscheid volgens de MvT gerechtvaardigd door een aangetoond significant onderscheid in geurbeleving voor enkele groepen mensen binnen veeconcentratiegebieden. Dat is al helemaal niet te volgen. Of wordt hier bedoeld dat is gebleken dat mensen in de concentratiegebieden significant minder gehinderd zijn dan mensen in de niet-concentratiegebieden (Resultaat 2 van het rapport van PRA)? Maar dat is niet hetzelfde als "geurbeleving". Hier wordt pregnant duidelijk dat de wetgever is voorbijgegaan aan de gezondheidseffecten op de lange termijn. Als coping en gewenning een argument wordt om meer stank toe te laten, komen we in een vicieuze cirkel, die de druk doet oplopen tot de deksel er af vliegt. Al met al heeft de wetgever weliswaar duidelijk kunnen maken welke belangen (namelijk de economische belangen van de veehouderijsector) met het onderscheid (binnen of buiten een concentratiegebied) worden gediend, maar niet dat het onderscheid *noodzakelijk* is vanwege deze belangen.

Het onderscheid in wonen binnen of buiten de bebouwde kom wordt volgens de MvT gerechtvaardigd door de aanwezigheid van, gemiddeld, een groot aantal geurgevoelige objecten die een gebied overwegend een woon- of verblijfsfunctie verleent, hetgeen een relatief hoog beschermingsniveau rechtvaardigt. Die opvatting is lastig te volgen en wordt niet gesteund door het rapport van PRA¹². Als wordt uitgegaan van de juistheid van die opvatting zou het beschermingsniveau moeten toenemen naar gelang het aantal geurgevoelige objecten toeneemt. Dat is niet in de Wgv verankerd. Ook is op basis van die opvatting geen logisch onderscheid te maken tussen de bebouwde kom binnen een concentratiegebied en de bebouwde kom buiten een concentratiegebied: beiden worden gekenmerkt door grote aantallen geurgevoelige objecten. Bovendien is discutabel of er sprake is van een relatief hoog beschermingsniveau. Vergeleken met de normen die in de NeR gangbaar zijn, is een

¹¹ Staatssecretaris Van Geel had het steeds over "normneutraliteit". Zie bijvoorbeeld Kamerstuk 30453 nr. 23 Verslag van een wetgevingsoverleg 28 juni 2006.

¹² Is het toevallig dat het rapport PRA Odournet 2001 niet meer te vinden is op de website van InfoMil, zoals in de Aanvulling op de Handreiking bij de Wet geurhinder en veehouderij (Bijlage 6, pag. 10) staat vermeld, noch op enige andere website van de overheid?

waarde van 1 tot 3 OU/m³ niet meer dan normaal. Zo bekeken biedt de Wgv een relatief *laag* beschermingsniveau aan geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom. De wetgever heeft niet aangetoond dat dat noodzakelijk is vanwege de in art 8 lid 2 EVRM genoemde belangen.

Bij het onderscheid in de datum vóór of ná 19 maart 2000 gaat het er om dat “geurgevoelige objecten zoals agrarische bedrijfswoningen en recreatiefaciliteiten die onderdeel zijn geweest van veehouderijbedrijven geen zwaardere bescherming krijgen doordat de veehouderijactiviteiten worden beëindigd. Ter bevordering van een eenduidige regeling wordt aangesloten bij de regelgeving dienaangaande voor de reconstructiegebieden. Hierdoor wordt bereikt dat ontwikkeling van veehouderijbedrijven niet wordt beperkt door bedrijfsbeëindiging van nabijgelegen veehouderijbedrijven. De bedrijfsbeëindiging is immers niet toe te rekenen aan een naburig veehouderijbedrijf. Bovendien zal door de betreffende bedrijfsbeëindiging de geurbelasting in het gebied doorgaans verminderen.” (Amendement Van der Vlies). Het onderscheid werd dus gemaakt vanwege de rechtszekerheid voor de veehouderijbedrijven in de reconstructiegebieden (waarvoor het gelijkheidsbeginsel moest wijken) en valt gelet op de overwegingen m.i. in zoverre binnen de “margin of appreciation” die de lidstaten toekomt. Enkele kanttekeningen zijn wel op hun plaats. De eerste is dat de reconstructiegebieden (als bedoeld in de Reconstructiewet concentratiegebieden) niet exact gelijk zijn aan de concentratiegebieden (als bedoeld in de Meststoffenwet). De tweede (en veel belangrijker) is dat het onderscheid in de datum ook buiten de concentratiegebieden werkt. Daar is dus met terugwerkende kracht de rechtszekerheid voor de *burgers* aangetast, terwijl de rechtszekerheid van de *agrariërs* er niet mee werd gediend. Dat wordt nergens gemotiveerd en moet in strijd worden geacht met het EVRM en het IVBPR. Tenslotte kan men zich afvragen of het onderscheid in de datum van 19 maart 2000 nog wel zo relevant is indien de overige vormen van onderscheid (vanwege strijd met het EVRM en het IVBPR) buiten beschouwing moeten blijven. Art. 3 lid 2 Wgv maakt immers ook het onderscheid in de status agrariër of niet agrariër en het onderscheid wonen binnen of buiten de bebouwde kom.

Conclusie.

De Wet geurhinder en veehouderij maakt in strijd met art. 8 jo art. 14 EVRM (en art. 17 jo 26 IVBPR) ongerechtvaardigd onderscheid bij de inbreuken op het grondrecht van burgers op een ongestoord woongenot. Dit is het geval op de volgende punten:

- onderscheid in de status agrariër of niet agrariër;
- onderscheid in het wonen binnen of buiten een concentratiegebied;
- onderscheid in het wonen binnen of buiten de bebouwde kom;
- onderscheid in de datum vóór of ná 19 maart 2000 buiten de concentratiegebieden.

De Wgv, maar ook een verordening gebaseerd op de Wgv, mag niet worden toegepast wanneer dat in strijd is met een verdragsnorm (art. 94 Grondwet). Dat is het geval wanneer het bevoegd gezag onderscheid maakt op de bovengenoemde punten.

De laagste geurbelasting op een geurgevoelig object die op grond van de Wgv kan worden toegestaan is een waarde 2,0 OU/m³. Aangezien het niet gerechtvaardigd is om onderscheid te maken bij inbreuken op grondrechten van burgers, kunnen alle burgers aanspraak maken op deze waarde 2,0 OU/m³.

Daarbij nog de opmerking dat de normen van de Wgv als weigeringsgrond zijn gesteld, met andere woorden: het zijn de maximaal toegestane geurbelastingen op een geurgevoelig object. De Wgv staat er niet aan in de weg dat in een vergunning *lagere* waarden worden gesteld, mits dat (technisch) mogelijk is. Ook kunnen volgens art. 2 lid 2 Wgv voorschriften worden gesteld met toepassing van de artikel 8.11 van de Wet milieubeheer, dus het bevoegd gezag kan eisen dat BBT wordt toegepast.

Aan uw college van Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten vraag ik het volgende:

1. De Wgv, maar ook een verordening gebaseerd op de Wgv niet toe te passen wanneer dat in strijd is met een verdragsnorm (art. 94 Grondwet).
2. Conform het EVRM en het IVBPR geen onderscheid te maken tussen geurgevoelige objecten.
3. Bij geurgevoelige objecten een maximale geurbelasting van 2 OU/m³ toe te staan.

Bijlage: ZLTO lobby

Van: Schenkel, Monique [mailto:mschen@zlto.nl]

Verzonden: donderdag 29 juni 2006 11:28

Aan: undisclosed-recipients:

Onderwerp: Geurwet en intern salderen

Beste portefeuillehouder,

De afgelopen maanden heeft (Z)LTO een intensieve lobby gevoerd op een aantal milieudossiers en we kunnen melden dat we daar een aantal belangrijke resultaten hebben geboekt.

Geurwet

Afgelopen maandag is er wetgevingsoverleg geweest over de Geurwet. Als het goed is komt de Geurwet vandaag in stemming.

De Geurwet is op aandringen van LTO op een aantal punten aangepast. Deze resultaten zijn in eerste plaats bereikt door de intensieve contacten met de Kamerleden. Het heeft ons daarbij geholpen dat de Kamer (CDA, VVD, SGP, LPF) zich stevig heeft opgesteld. De lobby van LTO heeft zich overigens niet beperkt tot de Kamer. Er zijn ook gesprekken gevoerd met de Staatsecretaris die mede daardoor ruimte heeft geboden voor een aantal amendementen.

De systematiek in de wet blijft overeind dat we niet meer werken met MVE's, maar met odeureenheden per kubieke meter lucht. De categorieën zoals we die voorheen kenden, zijn er niet meer. Het maakt nu niet meer uit of je in de buurt van een camping, burgerwoning of agrarische woning (niet zijnde veehouderijbedrijf) zit. Het beschermingsniveau is hetzelfde. Er is alleen een onderscheid in normen tussen concentratiegebied en niet-concentratiegebied en binnen en buiten de bebouwde kom. Bedrijfswoningen bij veehouderijbedrijven hebben nog een lichtere bescherming. Nu geldt die lichtere bescherming alleen voor bedrijfswoningen bij intensieve veehouderijbedrijven.

Dat betekent dat er algemene normen komen en dat de gemeenten met een goede onderbouwing af mogen wijken van deze normen. Met name in Landbouwwontwikkelingsgebieden hebben we die afwijking van de norm ook nodig om voldoende ruimte te recreëren. Belangrijke conclusie van deze nieuwe Geurwet is, dat de verschillende activiteiten in het buitengebied elkaar een stuk minder in de weg zitten.

Voor de volledigheid zijn de normen en de mogelijkheden tot afwijking van de gemeenten gemeld.

	Binnen de bebouwde kom		Buiten de bebouwde kom	
	Norm	Bandbreedte	Norm	Bandbreedte
Binnen een concentratiegebied	3 o.u.	0,1 – 14	14 o.u.	3 - 35
Buiten een concentratiegebied	2 o.u.	0,1 – 14	8 o.u.	2 – 20
Minimumafstand dieren zonder geuremissiefactor (o.a. melkvee)	100 m	Min. 50 m	50 m	Min. 25 m.
Minimumafstand buitenzijde stal tot buitenzijde geurgevoelig object	50 m		25 m	

De ingediende amendementen leiden tot de volgende aanpassingen van het wetsvoorstel:

- Geurvoelig object wordt beperkt tot het gebouw (dus golfbanen etc. tellen niet meer mee).
- Agrarische bedrijfswoningen bij voormalige veehouderijbedrijven (vanaf 19 maart 2000) worden niet zwaarder beschermd.
- Bij overbelaste situaties mag bij milieu-investeringen 50% van de milieuwinst gebruikt worden voor dieren.
- Bij uitloop van dieren wordt gemeten vanaf de rand van het gebouw en niet de uitloop (wordt overigens niet in de wet opgeschreven, maar in ministeriële regeling).

Verschil niet-concentratiegebied en concentratiegebied

Door de Kamer en ook door LTO is er op aangedrongen op het onderscheid tussen niet-concentratie en concentratiegebied op te heffen. De Staatsecretaris heeft in het overleg met LTO aangegeven dat hij het opheffen van het onderscheid niet aanvaardbaar vond. De Kamerleden hebben in het debat met Van Geel afgelopen maandag nogmaals aangedrongen op het opheffen van dit onderscheid. Maar ook toen wilde de Staatsecretaris daar niet aan mee werken.

Er is een compromis gevonden en dat betekent dat het onderscheid tussen concentratie en niet-concentratiegebied blijft bestaan, maar dat gemeenten in niet-concentratiegebied zonder onderbouwing de normen van de concentratiegebieden mogen hanteren als ze dat willen.

Intern salderen

Na lang lobbyen van LTO is de Staatsecretaris van VROM overstag gegaan (dit komt ook omdat LTO erin geslaagd is om IPO (provincies) en VNG (gemeenten) achter intern salderen te krijgen) en geeft aan dat Interne Saldering wordt toegestaan. Dat betekent dat IPPC-bedrijven op 31 oktober 2007 niet alle stallen hoeven te hebben aangepast, maar er ook voor kunnen kiezen om op een deel van het verdergaande maatregelen te nemen en een ander deel nog niet aan te passen. Uiteraard geldt dat ook voor bedrijven die pas in een later stadium hun bedrijven moeten aanpassen. Dit is een belangrijke verbetering ten opzichte van de huidige situatie.

31 oktober 2007 (IPPC-bedrijven)

IPPC-bedrijven moeten hun bedrijf op 31 oktober 2007 aangepast hebben. Duidelijk wordt, mede veroorzaakt door de onduidelijke regelgeving, dat niet ieder bedrijf dat gaat halen. Deze datum blijft overeind. Er is wel een ontsnappingsclausule. Op basis van een bedrijfsplan met daarin harde data wanneer stallen wel aangepast worden, kan er in overleg met de gemeente in tijd geschoven worden. Let wel, het gaat hier om uitzonderingen. ZLTO treedt in overleg met de regionale milieubedrijven en gemeenten aan welke voorwaarden dit bedrijfsplan moet voldoen.

Met vriendelijke groet,

Herman Litjens
specialist RO/Milieu
T 013-5836207
M 06-21232585
www.zlto.nl